

१)आयुष्यमान भारत योजना

आयुष्यमान भारत प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजना (PM-JAY) ही भारत सरकारची आरोग्य विमा योजना आहे. या योजनेअंतर्गत पात्र कुटुंबांना दरवर्षीरु५ लाखांपर्यंत मोफत व कॅशलेस उपचारमिळतात. ही जगातील सर्वात मोठ्या सरकारी आरोग्य संरक्षण योजनांपैकी एक मानली जाते.

योजनेचे फायदे

- प्रति कुटुंब दरवर्षी रु५ लाखांपर्यंत आरोग्य संरक्षण
- सरकारी व मान्यताप्राप्त खासगी रुग्णालयांत कॅशलेस उपचार
- शस्त्रक्रिया, औषधे, तपासण्या, हॉस्पिटल खर्च यांचा समावेश
- पूर्वीपासून असलेल्या आजारांनाही संरक्षण
- भारतातील कोणत्याही मान्यताप्राप्त रुग्णालयात उपचार घेण्याची सुविधा (Portability)

महाराष्ट्रातील लाभार्थी

महाराष्ट्रात प्रामुख्याने पिवळे व केशरी रेशनकार्डधारक कुटुंबांना योजनेचा लाभ मिळतो. तसेच अलीकडील विस्तारानुसार70 वर्षे व त्यावरील सर्व ज्येष्ठ नागरिकांनाहीलाभ उपलब्ध आहे.

आवश्यक कागदपत्रे

- आधार कार्ड
- रेशन कार्ड
- मोबाईल नंबर
- ओळख व पत्याचा पुरावा (गरजेनुसार)

आयुष्यमान कार्ड कसे तपासावे?

अधिकृत वेबसाइटवर पात्रता तपासू शकता:

[PM-JAY अधिकृत वेबसाइट](#)

उपचारांमध्ये काय समाविष्ट आहे?

- हृदयविकार उपचार
- कॅन्सर उपचार
- मूत्रपिंड संबंधित उपचार
- विविध शस्त्रक्रिया
- हॉस्पिटलमध्ये दाखल होण्याचा खर्च
- उपचारानंतरचा फॉलो-अप खर्च (मर्यादित कालावधीसाठी)

२)जननी सुरक्षा योजना

जननी सुरक्षा योजना (JananiSurakshaYojana - JSY) ही भारत सरकारची मातृत्व संरक्षण योजना आहे. या योजनेचा मुख्य उद्देशगर्भवती महिलांना सुरक्षित प्रसूतीसाठी प्रोत्साहन देणे आणि माता व नवजात बालकांचा मृत्यूदर कमी करणेहा आहे. ही योजना राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत (NHM) राबवली जाते.

योजनेचे फायदे

महाराष्ट्रात पात्र लाभार्थींना खालीलप्रमाणे आर्थिक सहाय्य दिले जाते:

- ग्रामीण भागातील संस्थात्मक प्रसूतीसाठी: ₹700
- शहरी भागातील संस्थात्मक प्रसूतीसाठी: ₹600
- दारिद्र्यरेषेखालील (BPL) कुटुंबातील घरगुती प्रसूतीसाठी: ₹500

पात्रता

- गर्भवती महिला
- सरकारी रुग्णालय किंवा मान्यताप्राप्त खासगी रुग्णालयात प्रसूती झालेली असावी
- BPL, SC, ST आणि इतर पात्र श्रेणीतील महिलांना योजनेचा लाभ मिळू शकतो.

आवश्यक कागदपत्रे

- आधार कार्ड
- बँक खाते तपशील
- माता व बाल संरक्षण (MCP) कार्ड
- रेशन कार्ड / BPL प्रमाणपत्र (लागू असल्यास)
- SC/ST प्रमाणपत्र (लागू असल्यास)

अर्ज कसा करावा?

- जवळच्या उपकेंद्र, प्राथमिक आरोग्य केंद्र (PHC), ग्रामीण रुग्णालय किंवा सरकारी रुग्णालयात नोंदणी करा.
- आशा (ASHA) सेविका, ANM किंवा वैद्यकीय अधिकारी यांच्यामार्फत अर्ज प्रक्रिया पूर्ण करता येते.

उद्दिष्ट

- सुरक्षित प्रसूती वाढवणे
- माता व बाल आरोग्य सुधारणे
- गरीब व ग्रामीण भागातील महिलांना आर्थिक मदत देणे